

Brabrand, den 21. november 2010

Åbent brev til Folketingets Sundhedsudvalg
– brevet er ligeledes sendt til Danmarks Radio.

Kære sundhedspolitikere

Det undrer mig, at politikere i pressen har udtrykt tvivl om patienters ret til at fravælge enkeltpersoner i deres pleje eller behandling på de offentlige sygehuse. Dette er en entydig konsekvens af sundhedslovens § 42a. stk.7, der giver patienter ret til at frabede sig, at bestemte sundhedspersoner har adgang til deres elektroniske journaloplysninger.

Folketinget vedtog den 17. april 2007 en ændring til sundhedsloven om brug af elektroniske journaler – sundhedslovens § 42a. Her hedder det:

§ 42 a. Læger og sygehusansatte tandlæger kan ved opslag i elektroniske systemer i fornødent omfang indhente oplysninger om en patients helbredsforhold, øvrige rent private forhold og andre fortrolige oplysninger, når det er nødvendigt i forbindelse med aktuell behandling af patienten.

Det kræver således ikke samtykke til at indhente oplysninger om patienter, som lægen har i behandling og/eller pleje (og jf. stk. 2-4 har også andre sundhedspersoner ret til at indhente oplysninger). Det fremgår dog af § 42a stk. 7:

Stk. 7. Patienten kan frabede sig, at en sundhedsperson indhenter oplysninger efter stk. 1-4.

Til forståelse af dette stk. 7 henvises i tillægsbetænkning til lovforslaget (afgivet den 28. marts 2007) til det oprindelige lovforslags bemærkninger til § 42a stk. 4 (som er blevet til stk. stk. 7 i den endelige lov), hvor der fremgår:

4.2.1.1. Indhentning af helbredsoplysninger m.v. i elektroniske systemer

.....

Patienten kan efter § 42 a, stk. 4, til enhver tid frabede sig, at der indhentes sådanne oplysninger. Patienten skal informeres om sin ret hertil.

.....

Der er således ikke tvivl om, at alle patienter har ret til at frabede sig, at en sundhedsperson har adgang til den elektroniske journal, uanset hvilke motiver patienten har til at frabede sig dette.

Dette har som konsekvens, at sundhedspersoner ikke kan behandle eller pleje patienten, da det vil stride mod reglerne i autorisationsloven, hvis sundhedspersoner behandler/plejer patienter uden at have adgang til journalen. Sundhedspersonerne vil i givet fald heller ikke kun skrive i journalen, da de derved vil få kendskab til de journaloplysninger, som de selv genererer.

Folketings Sundhedsudvalg foreslog endvidere i lovens tillægsbetænkning, at ikrafttrædelsesdatoen ændres fra 1. april 2007 til 1. oktober 2007 med henblik på, at lovforslagets vedtagelse kan ske i god tid forinden.

Det må have været Folketingets Sundhedsudvalgs mening, at dette skulle give mulighed for orientering af sygehusejerne, sundhedspersonale og borger om reglerne inden de trådte i kraft. Nu tre år et halvt efter er der stadig ikke hverken blandt sundhedspersonale eller i befolkningen i almindelighed kendskab til reglerne. **Sundhedsministeriet har hverken før eller efter loven trådte i kraft lavet en vejledning eller på anden orientering om lovændringen.** Når ingen bliver vejledt og gjort bekendt med reglerne er ikrafttrædelses tidspunktet ligegyldigt. Reglerne er tilsyneladende så ukendte, at de heller ikke nævnes i det netop afgivne svar fra Sundhedsministeren til Folketingets Sundhedsudvalg eller det tidligere tilsvarende svar fra 2009, om patienters ret til at nægte sig behandlet af bestemte sundhedspersoner. Der er ikke tvivl om, at lovreglen er relevant for den aktuelle problematik.

Jeg tror ikke, at patienter på et eneste sygehus bliver orienteret om, at de kan nægte sundhedspersoner adgang til deres elektroniske optegnelser i sygehuset journal.

For øvrigt fremgår det af tillægsbetænkningerne til lovforslaget - afgivet af Sundhedsudvalget den 28. marts 2007:

Indenrigs- og sundhedsministeren vil derfor i løbet af 2009 – når der er skabt et erfaringsgrundlag for anvendelsen af reglerne – udarbejde en redegørelse herom, som vil blive sendt til Folketinget.

En sådan redegørelse vil kunne danne grundlag for en vurdering af, om de retlige rammer bør justeres.

Mig bekendt er der ikke kommet en sådan redegørelse, men der kan foreligge et aktstykke hvor denne redegørelse udsættes.

Jeg synes, at det er beklageligt, at den i øvrigt udmærkede ændring til sundhedsloven om elektroniske journaler, har et par knaster, der kan være uhåndterlig i hverdagen på sygehusene. Det er endvidere uacceptabelt, at der ikke er udarbejdet vejledninger der afklare en række problematikker i lovgivningen – dels med hensyn til lægerne journalhåndtering og journalføring – dels i relation til datainstruksen – og endelig med hensyn til patienternes mulighed for at nægte enkeltpersoner adgang til den elektroniske journal og orienteringen herom.

For øvrig er det også dybt beklagelig, at Sundhedsloven aldrig blev gjort færdig, men kun er kommet til at omfatte halvdelen af de hidsige sundhedslove, uden der er nogen entydig systematik i hvilke love der er kommet med i Sundhedsloven og hvilke man ikke kunne nå at få med.

Med venlig hilsen

Konsulent
Steen Horster
Nøddehegnet 17
8220 Brabrand
E-mail: steen@horster.eu